

10. YARGI PAKETİ YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Kamuoyunda “10. Yargı Paketi” olarak anılan, 7550 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**“Değişiklik Kanunu”**), 04 Haziran 2025 tarihli ve 32920 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamlı düzenleme ile, özellikle ceza hukuku, ceza infaz hukuku ve idari yargılama usulü başta olmak üzere, birçok temel alanda önemli ve yapısal değişiklikler hayata geçirilmiştir.

Amaç, hem cezaların infazında daha etkin bir sistem kurmak, hem de hukuki güvenliği ve öngörülebilirliği artırmaktır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da Yapılan Değişiklikler: Denetimli Serbestlik ve Koşullu Salıverilme Şartları Zorlaştı

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da ("**İnfaz Kanunu**") yapılan son değişikliklerle, hem denetimli serbestlik hem de koşullu salıverilme uygulamalarına daha sıkı kriterler getirilmiş, bazı hükümlüler için infaz rejimi önemli ölçüde ağırlaştırılmıştır. Yapılan bu değişikliklerle birlikte, infaz sisteminde daha sıkı, denetimli ve istisnai durumları gözetken bir yapı oluşturulmuş, suça karşı caydırıcılık artırılırken, insani ve sosyal koşulları dikkate alan esnek çözümler de getirilmiştir.

- Denetimli Serbestlik Şartına Yeni Kriter – İnfaz Kanunu m. 105/A

Yeni düzenleme ile, denetimli serbestlikten yararlanmak isteyen hükümlülerin, beş günden az olmamak üzere koşullu salıverilme tarihine kadar ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken sürenin en az onda birini ceza infaz kurumunda geçirmiş olması artık zorunlu hale getirilmiştir.

- Koşullu Salıverilme Oranı Artırıldı – İnfaz Kanunu m. 108

Değişiklik Kanunu ile mükerrer hükümlülere ilişkin koşullu salıverilme rejimi yeniden düzenlenmiştir. Yeni eklenen hükümlerle birlikte, "ikinci defa tekerrür" halinde, daha önce madde kapsamında öngörülen lehe hesaplama yöntemi uygulanmayacak, bu hükümlüler bakımından daha ağır bir infaz rejimi yürürlüğe girecektir. Buna göre, ikinci defa tekerrür halinde olan hükümlüler için artık koşullu salıverilme süresine eklenecek süre, tekerrüre esas alınan cezanın en ağırlığı ile sınırlı olmayacak, bunun yerine, doğrudan 108. maddenin birinci fıkrasında yer alan infaz oranları esas alınacaktır. Ayrıca, bu kişiler açısından süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı **dörtte üç** olarak uygulanacaktır.

- Hafta Sonu ve Konutta İnfaz Uygulamalarında Esneklik – İnfaz Kanunu m. 110

Özel infaz usullerine ilişkin hükümler yeniden düzenlenmiş ve çeşitli gruplar bakımından infaz rejiminde önemli esneklikler tanınmıştır. Mahkeme kararıyla uygulanan hafta sonu infazı açısından getirilen yeni düzenlemeyle, bu infaz türü artık yalnızca hafta sonları ile sınırlı olmayıp hükümlünün iş yaşamı, ailevi koşulları ve ceza infaz kurumunun düzenine göre, süresi değiştirilmeksizin hafta içi günlerinde de uygulanabilecektir. Bu sayede infaz süresinin değil, sadece infazın takvimsel düzenlemesinin esnetilmesi mümkün hale gelmiştir.

Ayrıca, konutta infaz uygulamasına ilişkin sınırlar da genişletilmiştir. Önceki düzenleme uyarınca 75 yaşını doldurmuş kişiler yönünden 5 yıla kadar olan hapis cezaları konutta infaz edilebilmekte iken, yeni düzenleme ile, bu uygulamanın kapsamı genişletilmiş; 80 yaşını doldurmuş kişiler açısından 6 yıla kadar olan hapis cezalarının da konutta infazı mümkün hale getirilmiştir. Bu suretle, yaş ve ceza süresi bakımından mevcut uygulamaya kıyasla daha geniş bir hükümlü grubuna konutta infaz olanağı tanınmıştır.

Bununla birlikte, ağır hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumunda yaşamını yalnız sürdüremeyecek durumda olan ve toplum güvenliği bakımından somut bir tehlike oluşturmeyen hükümlüler hakkında da, cezanın konutta infazına infaz hakimi tarafından karar verilebilecektir. Bu kararlar, Adlî Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adlî Tıp Kurumunca onaylanan raporlar doğrultusunda gözden geçirilecek, hükümlünün iyileştiğinin tespiti halinde ise konutta infaz kararı kaldırılacaktır.

Ayrıca, toplam cezası 10 yılı aşan hükümlüler açısından konutta infaz kararı verilmişse, bu kişilerin elektronik izleme sistemiyle (örneğin elektronik kelepçe) takibi zorunlu olacaktır. Bu yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde ise cezanın konutta infazına ilişkin karar iptal edilecektir.

Türk Ceza Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler: Şiddet, Tehdit ve Trafik Suçlarında Yeni Dönem

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ("**TCK**") yapılan değişikliklerle birlikte, başta suça teşebbüs, kasten yaralama, tehdit ve trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçları olmak üzere birçok başlıkta cezai yaptırımlar ağırlaştırıldı. Yapılan düzenlemelerle, özellikle kadına karşı şiddet, ağır yaralama ve ölümlle sonuçlanan eylemler için daha caydırıcı bir ceza rejimi öngörülmüştür.

Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma – TCK m. 179	
Temel fiil için alt sınır	Alt sınır 3 aydan 4 aya yükseltildi.
Alkol, uyuşturucu veya güvenli sürüş yetisini etkileyen diğer hallerde	Ceza aralığı 6 aydan 2 yıla kadar hapis olarak düzenlendi.

Tehdit– TCK m. 106	
Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit	Alt sınır 2 aya yükseltildi.
Nitelikli haller (örneğin silahla, örgüt gücüyle)	Üst sınır 5 yıldan 7 yıla yükseltildi.

Suça Teşebbüs – TCK m. 35		
Cezanın Türü	Eski Hali	Yeni Hali
Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ise	13 yıldan 20 yıla kadar	14 yıldan 21 yıla kadar
Müebbet hapis cezası ise	9 yıldan 15 yıla kadar	10 yıldan 18 yıla kadar

Kasten Yaralama Suçuna İlişkin Cezalarda Artış – TCK m. 86 ve m. 87

Değişiklik Kanunu kapsamında TCK'nın 86. ve 87. maddelerinde yapılan değişikliklerle birlikte, kasten yaralama suçuna ilişkin temel ceza sınırlarında ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerde uygulanacak alt cezalarda artışlara gidilmiştir.

- **Temel Hal – TCK m. 86/1:**

Kasten yaralama suçunun temel şekli için öngörülen cezanın alt sınırı, önceki düzenlemede **1 yıl** iken, yapılan değişiklikle **1 yıl 6 ay** olarak belirlenmiştir. Üst sınır ise 3 yıl olarak korunmuştur.

- **Basit Tıbbi Müdahaleyle Giderilebilecek Yaralama – TCK m. 86/2:**

Bu fıkra kapsamında verilen ceza alt sınırı **4 aydan 6 aya**, üst sınır ise **1 yıldan 1 yıl 6 aya** çıkarılmıştır. Ayrıca, suçun kadına karşı işlenmesi halinde, önceden **4 ay** olan alt sınır **9 aya** yükseltilmiştir.

- **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama – TCK m. 87:**

- **Vücut Fonksiyonlarında Kalıcı Zayıflamaya veya Hayati Tehlikeye Yol Açan Fiiller (87/1):** Alt sınır **3 yıldan 4 yıla**, bazı hallerde **5 yıldan 6 yıla** çıkarılmıştır.
- **Kalıcı İşlev Kaybı, Geri Dönülmez Sağlık Sorunları veya Ölümle Sonuçlanan Fiiller (87/2 ve 87/4):** Alt sınır **5 yıldan 6 yıla**, bazı durumlarda **8 yıldan 9 yıla** çıkarılmıştır.
- Ölümle sonuçlanan yaralama hallerinde ise ceza aralığı **8–12 yıl ve 12–18 yıl iken, 10–14 yıl ve 14–18 yıl** şeklinde yeniden belirlenmiştir.

Noterlik Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler: Disiplin Hükümleri Yenilendi

1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun ("**Noterlik Kanunu**") 126. maddesi, Değişiklik Kanunu ile köklü bir biçimde yeniden düzenlenmiştir. Yapılan değişiklikle, noterler hakkında uygulanabilecek disiplin cezaları artık beş ana başlık altında toplanmıştır: (i) Uyarma, (ii) Kınama, (iii) Para Cezası, (iv) Geçici Görevden Uzaklaştırma ve (v) Meslekten Çıkarma. Her bir cezanın uygulanma şartları açıkça tanımlanmış, cezalara neden olabilecek fiiller örneklerle sıralanmıştır. Ayrıca, meslekten çıkarma hariç olmak üzere, diğer disiplin cezalarının benzer nitelikteki eylemlere de uygulanabileceği kanun metninde açıkça belirtilmiştir. Bu sayede, **disiplin süreçlerinde keyfilik riski azaltılmış, ölçülülük ve öngörülebilirlik esasına dayanan objektif bir sistem getirilmiştir.**

Anılan kanunun 127. maddesinde yapılan değişiklik ise disiplin cezalarının mükerrerliği esasına yer verilmiştir. Buna göre;

- Aynı noterin beş yıl içinde tekrar disiplin suçu işlemesi halinde **daha ağır** bir ceza uygulanabilecektir.
- Buna karşılık, ilk kez disiplin cezası alan ve sicili olumlu olan noterler için, meslekten çıkarma cezasını gerektiren durumlar hariç, **daha hafif** yaptırımlar öngörülmüştür.

Son olarak, disiplin işlemlerine ilişkin **zamanaşımı süreleri** de açıklığa kavuşturulmuştur. Yeni düzenlemeyle zamanaşımı süreleri 3 ve 5 yıl olarak netleştirilmiş, hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması bulunan noterler bakımından bu sürelerin nasıl hesaplanacağı da ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda Yapılan Değişiklik: Parasal Sınır Artık Davanın Açıldığı Tarihe Göre Belirlenecek

Değişiklik Kanunu ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun ek 1. maddesinin ikinci fıkrasında önemli bir değişikliğe gidilmiştir. Yeni düzenlemeye göre, **duruşma yapılması zorunlu olan davalar ile istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararlar açısından dikkate alınacak parasal sınır**, artık kararın verildiği tarihe göre değil, **davanın açıldığı tarihe göre** hesaplanacaktır.

Söz konusu değişiklik, Anayasa Mahkemesi'nin 11.02.2025 tarihli ve 2025/39 E., 2025/35 K. sayılı iptal kararı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Anayasa Mahkemesi anılan kararında, istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulabilirlik açısından esas alınan parasal sınırın, mahkeme kararının verildiği tarih itibarıyla belirlenmesinin; dava konusu alacak ya da malın değeri güncellenmeksizin, yalnızca parasal sınırların yıllık yeniden değerlendirilme oranına göre artırılması suretiyle saptanmasının, özellikle uzun süren yargılamalarda tarafların aleyhine sonuçlar doğurduğunu ve kanun yoluna başvuru hakkını ölçüsüz biçimde sınırlandırdığını belirtmiştir. Bu bağlamda AYM, enflasyon karşısında sadece parasal sınırın güncellenmesinin taraflara orantısız bir külfet yüklediğini, bu sebeple hükmün denetlenmesini talep etme hakkına getirilen sınırlamanın Anayasa'nın 13. ve 36. maddelerine aykırı olduğunu ifade etmiştir.

Dolayısıyla bu değişiklikle birlikte:

- Yüksek enflasyon nedeniyle yargılama süreci boyunca değişebilecek parasal değerlerin, taraflar aleyhine öngörülemez sonuçlar doğurması engellenmiştir.
- Kanun yollarına erişimde adalet ve öngörülebilirlik güçlendirilmiş, tarafların hak arama özgürlüğü korunmuştur.
- Anayasa Mahkemesi kararında vurgulanan ölçülülük ve orantılılık ilkeleri doğrultusunda yasal çerçeve yeniden şekillendirilmiştir.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da Yapılan Değişiklik

Değişiklik Kanunu ile, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un ("MÖHUK") 27. maddesi revize edilmiştir. Yeni düzenleme uyarınca, uluslararası nitelikteki iş sözleşmelerine uygulanacak hukuk, taraflarca serbestçe belirlenebilecektir. Bu kapsamda, iş sözleşmesinde açıkça belirtilmek kaydıyla seçilen ülke hukuku geçerli ve bağlayıcı olacaktır. Ancak, işçinin mutad işyeri hukukunun emredici hükümleri uyarınca sahip olacağı asgari koruma saklı tutulmuştur.

Ayrıca, maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, sözleşmenin işin yapıldığı ülke hukuku ile daha sıkı ilişkili olduğu durumlarda, tarafların belirlediği hukuk yerine bu daha sıkı ilişkili hukukun uygulanabileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, işin yapıldığı sırada uygulanmak zorunda olan emredici hükümlerin saklı kalması şartıyla, halin tüm koşulları değerlendirildiğinde sözleşme ile daha sıkı ilişkili bir hukuk belirlenebilecektir.

Söz konusu değişiklik, Anayasa Mahkemesi'nin 05.11.2024 tarihli ve 2023/158 E., 2024/187 K. sayılı kararı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Anayasa Mahkemesi, iş sözleşmesinde hukuk seçimi yapılması halinde işçinin, sözleşme ile daha sıkı ilişkili olabilecek hukuk sisteminin sağladığı korumadan mahrum kalabileceğini; bu durumun ise işverenin daha ağır yükümlülüklerden kaçınmasına olanak tanıdığını ve işçi aleyhine sonuçlar doğurabileceğini tespit etmiştir. Bu bağlamda, sözleşmenin zayıf tarafı olan işçinin, hukuk seçimi konusunda fiilen pazarlık gücüne sahip olmaması ve yabancı hukukun içeriğini öngörememesi nedeniyle korunmasız kalabileceği belirtilmiş, devletin çalışanları koruma yükümlülüğüyle bağdaşmayan bu durumun, makul bir denge sağlamadığı gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı olduğuna ve ilgili kuralın iptaline karar verilmiştir.

Bu doğrultuda yeni düzenleme ile birlikte, işverenin hukuk seçimi yoluyla daha az koruyucu hükümleri uygulamaya sokarak işçinin sahip olacağı asgari güvenceleri bertaraf etmesi önlenmiş, bu şekilde uluslararası iş sözleşmelerinde daha adil ve dengeli bir koruma mekanizması tesis edilmiştir.

Hakimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nda Yapılan Değişiklik

6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 28. maddesinde yapılan değişiklikle, yüksek mahkeme üyeliğinden Kurul üyeliğine seçilenler, görev süresi sona erdiğinde, hiçbir işleme gerek olmaksızın ve boş kadro şartı aranmaksızın geldikleri yüksek mahkemeye kalan görev süresini tamamlamak üzere geri dönebileceklerdir. Adli ve idari yargıdan seçilen ve görev süresini tamamlayan üyeler ise boş kadro şartı aranmaksızın Yargıtay veya Danıştay üyeliğine Genel Kurul kararıyla atanacak, kadro yoksa ilk boşalan kadro kendilerine tahsis edilecektir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişiklik

Değişiklik Kanunu ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ("**HMK**") ek 1. maddesinde, çeşitli parasal sınırların tespitinde hangi tarihin esas alınacağına ilişkin önemli bir ayırım getirilmiştir. Yeni düzenleme uyarınca, HMK'nın 200 ve 201. maddelerinde yer alan yazılı delille ispat kuralına ilişkin parasal sınırların uygulanmasında, hukuki işlemin gerçekleştirildiği tarih esas alınacaktır. Aynı değişiklik kapsamında, HMK'nın 341, 362 ve 369. maddelerinde düzenlenen istinaf, temyiz ve karar düzeltme kanun yollarına başvuruya ilişkin parasal sınırların uygulanmasında ise davanın açıldığı tarih esas alınacaktır.

Anayasa Mahkemesi'nin 04.12.2024 tarihli ve 2023/182 E., 2024/203 K. sayılı kararıyla, karar tarihinde esas alınan parasal sınırların yıllık yeniden değerleme oranına göre artarken, dava konusu talep miktarının sabit kalması nedeniyle özellikle uzun süren yargılamalarda tarafların kanun yollarına başvuru imkânının ortadan kalkabileceği, bu durumun ise hak arama özgürlüğünü ölçüsüz biçimde sınırlandırdığı gerekçesiyle söz konusu düzenleme iptal edilmiştir. Dolayısıyla yapılan değişiklik, bu iptal kararı doğrultusunda tarafların yargısal denetim yollarına erişimini güvence altına almak ve yargılamada adil dengenin korunmasını temin etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

10. Yargı Paketinden Çıkarılan Maddeler

Değişiklik Kanunu'nun yasalaşma sürecinde, kamuoyunda yoğun tartışmalara neden olan bazı düzenlemeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu görüşmeleri sırasında metinden çıkarılarak kabul edilen nihai kanun metnine dahil edilmemiştir. Bu kapsamda yasalaşmayan maddeler şunlardır:

- Teklifin 12, 13, 15, 16 ve 17. maddelerinde yer alan ve **özellikle çocuk hükümlülerin ceza infazına ilişkin çeşitli sınırlamaları ve meskûn mahalde ateşli silahla ateş etme suçuna yönelik ceza artışlarını öngören hükümler** yasalaşmamıştır.
- Teklifin 23, 24 ve 25. maddelerinde yer alan ve **internet ortamındaki yayınlara müdahale yetkisini genişleten düzenlemeler** de yasama sürecinde metinden çıkarılmıştır. Söz konusu maddelerle, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na, herhangi bir yargı kararı olmaksızın içeriklerin yayından çıkarılması veya erişimin engellenmesi yetkisi verilmesi öngörülmekteydi. Bu düzenlemeler, ifade ve basın özgürlüğü bakımından ciddi tartışmalara yol açmış, bu nedenle ilgili maddeler yasalaşmadan tekliften çıkarılmıştır.

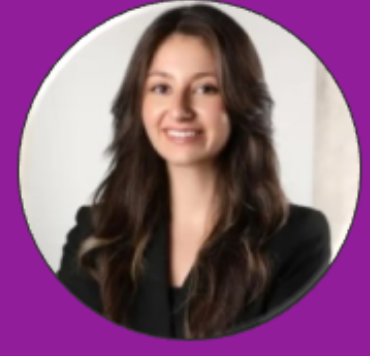
İletişim



Can Güner
Kurucu Ortak
can.guner@bicerguner.com



Elif Şatır
Kıdemli Avukat
elif.satir@bicerguner.com



İrem Efe
Avukat
irem.efebicerguner.com



Bengisu Şahmo
Yaz Stajyeri
summerintern1@bicerguner.com



Tuğçe Taştan
Yaz Stajyeri
summerintern2@bicerguner.com

BİÇER GÜNER

Attorneys-at-Law